

USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby

(30. - 40. léta aneb swing a nejen on)

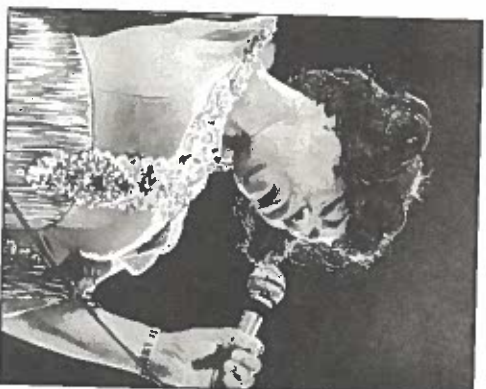
Ted' ale naše kroky povedou jinam. Vracíme se znovu do tajů dnešní populární hudby, k jejímu dalšímu zdroji. Tím je hlavně swing. Ale - jak říká název kapitoly - nejen on.

Co je to **swing**? Odpovědět je stejně složité jako říci, co je jazz. L. Armstrong řekl: „Ten, kdo swing necítí, nikdy nepochopí, co to vlastně je...“ Podle jistého hudebního vědce je swing „síla udržující cí dokonale rovnováhu mezi horizontálem (tedy melodikou) a vertikální (rytmickou) souvislostí hudebních zvuků...“ Co vy na to? Asi nic. Pojdme proto o swingu zjistit něco více.

Jazz jsme opustili ve **20. letech 20. století** ve městě Chicago. Hrál ho tam černoši i běloši, nikdy však ve společných kapelách. Původní **trojlhas** (trubka, klarinet a trombon) se časem rozšířil o **saxofon na čtyřhlas**. Saxofon tak začal být považován za sym-bol jazzu. Hra ve čtyřčlenné skupině vyžadovala lepší souhru. Proto hudebně vzdělanější hráči začali čtyřhlasé úpravy melodie - **aranžmá** - zapisovat do not. Postupem času se melodické nástroje dokonce zdvojovaly (dva kornety, dva saxofony apod.).

USA prožívaly v té době euforii po skončení 1. světové války a lidé často žili podle přísloví „lehce nabyt, lehce pozbyt“. Byla síce doba prohibice (zákaz prodeje alkoholu), ale mladá generace chápala porušování zákazu prodeje a konzumace alkoholu i poslech „nedůstojného“ jazzu jako projev vzdoru proti generaci starší. Alkohol i jazz se staly životním osudem nejednoho významného jazzového interpreta.

Vedle Chicago začala nabývat na „hudebním“ významu i černošská **čtvrť New Yorku - Harlem**. Černí obyvatelé se do New Yorku začali stěhovat už v roce 1917, kdy na Jihu ubýly v důsledku 1. světové války pracovní příležitosti. Těch nabízela tato

Ella Fitzgeraldová

metropole pověstnou přehršl. Velké město a velké zábavní podniky vyžadovaly i větší orchestry. V slavných sálech té doby sváděly často orchestry „bitvy“. V nich kralovala kapela **Chickie Webba** (člčl veb), s níž začala zpívat v roce 1934 na soutěži talentů objevená, později nekorunovaná kralovna jazzových zpěvaček **Ella Fitzgeraldová** (ela fítdžeraldová) (1918-1997).

V newyorských klubech to vřelo. V roce 1929 však přišel Černý pátek a po něm hospodářská krize! Muzikanti rázem přišli o práci. Na zábavu nebyly peníze ani nálada. Hudebníci se proto často vraceli ke svým původním profesím.

Méne se síce nahrávaly gramofonové desky, ale o to více lidé poslouchali rozhlas. Nových stanic přibývalo jako hub po dešti. V rozhlasě nacházeli uplatnění nejšestřannější jazzoví hudebníci. Skladby, které hráli, měly však s jazzem jen pramálo společného. Proto si po nudné a stereotypní práci ve studiu chodili „opravdu zahrát“ do malých klubů na takzvané jam sessions (lždem sejšnsj). Při společném muzicování v klubech bylo jedno, jakou barvu pleť měli muzikanti. Ve 30. letech 20. století, kdy začali hrát v orchestrech společně běloši a černoši, vykrystalizoval (dlky vzájemnému ovlivňování obou skupin) nový hudební styl - **swing**.

Težšíte swingu bylo v takzvaných **big bandedech** (bendečh) (velkých orchestrech), jak se kapely nazývaly. Big bandy hrály nejčastěji ve složení 4 trubky, 4 trombony, 5 saxofonů a rytmika - bicí, basa, kytara a piano. Orchester doplňovali zpěváci a dirigent. Dechati hráli v sekcích, což vyžadovalo dokonale souhru, ladění, frázování. Chlouba každého dixielandového hráče - osobitost zvuku nástroje i způsobu hry - musela tedy ustoupit zájmu celku: celkovému zvuku (soundu) big bandu. Přesnost souhry vyžadovala hudebníky, kteří nejen „cítily“ swing, ale i své instrumenty zvládali stejně dobře jako jejich kolegové z klasické hudby.